

Nati Dolsa, Coté Montoliu i Inés Vila van començar juntes ara fa 20 anys a la primera escola bressol.

L'escola bressol convida pares i exalumnes al vintè aniversari

Tema / pàgines 3-5

Aprofitem aquesta celebració per conèixer l'essència de La Baldufa, un servei de referència a Ordino.

La festa s'ha convocat el dissabte 2 de març, a les sis de la tarda, a l'Ordino Studios.

Viure Ordino / pàgines 14-15

La nova ordinació per regular la instal·lació de terrasses a la via pública vol ampliar l'oferta als mesos d'hivern

Entrevista / pàgines 12-13

Gemma Riba:

«Crec que l'educació és un motor de canvi; entre tots hem de saber transmetre valors, contribuir a unes futures generacions responsables»

Sumari

pàgina 6

Veu ciutadana

«O Snow» premia un paisatge urbà de Copenhaguen

pàgines 8-9

Medi ambient

«El Pic d'Arcalís, la Muntanya Solar», a la gran pantalla

pàgina 10

Activitats

Cultura de neu a «Espai blanc»

pàgina 11

Equipaments socials

El CEO s'habilita com a centre d'informació i acollida

pàgines 22-23

No et perdis...

Les Caramelles amb la Coral Casamanya i el Grup Artístic

pàgina 24

L'Ordino de...

Rosa Florit

Editorial

Hem començat l'any amb l'a-provació d'un pressupost que, a diferència d'exercicis anteriors, reactiva el capítol de les inversi- ons gràcies a un augment dels ingressos, que també serviran per amortitzar el deute fins a un 50% més del que s'havia previst inicialment. Les

inversions es des- tinaran principal- ment a la Manco- munitat d'aigües, per acabar els tre- balls de separació de les canals plu- vials i residuals, i a l'estudi del Centre Esportiu, per aconseguir un estalvi econòmic i energètic en un servei cabdal per a la par- ròquia, que forçosament haurà d'esdevenir sostenible al cent per cent. Una altra inversió que podrem fer aquest any afecta el camp de neu i ens permetrà celebrar la Copa del Món de bo- ardercross a Arcalís el 2014. La instal·lació del sistema d'inni- vació artificial es farà conjunta- ment amb Govern i farà realitat l'Estadi Nacional a la Coma del Forat. Tot i que la temporada d'esquí acabarà durant aquest trimestre, en el moment de tancar aquesta publicació no

disposem encara dels resultats del compte d'exploració d'Ordi- no-Arcalís. Tanmateix, sí que en podem fer una valoració global, i entenem que les xifres seran inferiors a les de la temporada passada. Malgrat la bona quali- tat de la neu i els gruixos excep-

Ordino ha demostrat estar a l'altura en situacions d'emergència

cionals que s'han acumulat al camp de neu, fins a 6 metres, els dies de tancament extraor- dinari i l'abundància de neu a tot el Pirineu ha comportat la diversificació de l'oferta, contrà- riament al que va passar l'any passat. L'estat de les pistes ha permès donar la benvinguda, però, a competicions internaci- onals de primer ordre, com l'in- fantil Trofeu Borrufa, organitzat íntegrament a la parròquia, El Dorado Freeride, la Font Blan- ca, el Vallnord Speed Contest i la Copa d'Europa de Boarder- cross. No voldria passar pàgina al tema de la neu sense tenir unes paraules d'agraïment per

la dedicació i la professionalitat demostrada davant la situació extraordinària que s'ha viscut aquest febrer amb les intenses nevades. Els treballs d'adequa- ció per evitar al màxim els dies de tancament a les pistes han estat intensos i han demanat un esforç extraor- dinari a tothom. Així mateix, vull re- marcar l'eficiència del personal en la treta de neu a tota la vall, que ha es- tat coordinada pel

departament de Manteniment i Serveis. Cal destacar també el gest de molts veïns que s'han fet càrrec de la situació i s'han implicat en la treta de neu dels seus domicilis, col·laboració ciu- tadana que es fa indispensable en situacions com aquesta. A Ordino, hem demostrat estar a l'altura quant a capacitat de reacció i treball en situacions d'emergència, i n'estic orgullós. Continua la política de colla- boració amb les Valls del Nord, amb un munt d'activitats man- comunades que ens han per- més mantenir una oferta espor- tiva, cultural i social envejable en un context socioeconòmic

complicat. Del calendari cul- tural que hem elaborat de ma- nera conjunta voldria destacar com a novetat que Ordino s'ha afegit a les Jornades de Cuina d'Hivern Lo Mandongo, durant tot el mes de febrer, una pro- posta en la qual s'han implicat tretze restauradors de la parrò- quia. L'altra cita ineludible que encara tindrem opció de seguir tots els dimecres de març són les sessions del Cicle de cine-

ma de muntanya i de viatges. Finalment, us vull emplaçar a la cantada de les Caramelles, que confio que tornarà a ser un èxit de participació. La Coral Casa- manya i el Grup Artístic junta- ment amb els cantaires de la parròquia recorreran els carrers del poble el diumenge de Pas- qua. No falteu a una festa tan arrelada, que hem conservat i que ens ha donat el reconeix- ment internacional.

Tema

Coté Montoliu i Inés Vila fan un autèntic tàndem al capdavant de l'escola bressol. Entrada i rampa d'accés al pis superior de les instal·lacions, funcionals i modernes.

Montoliu-Vila: «El més important és arribar a una bona entesa amb els pares dels alumnes»

Des que es va inaugurar l'es- cola bressol d'Ordino, el 2 de març farà 20 anys, hi ha mol- tes coses que han canviat, però els motors, la Coté Montoliu i la Inés Vila, continuen amb la ma- teixa empena. Ningú millor que elles per explicar-nos el funcio- nament d'un dels equipaments més valorats a la parròquia.

- Què és el que ha canviat en tots aquests anys? Els canvis més visibles han estat l'increment del nombre d'alumnes i la millora de les instal·lacions. Les aules, els es- pais de joc, la disposició dels lavabos i les zones d'higiene, la cuina pròpia, amb una cuinera excel·lent, per cert. Des de la primera ubicació a l'edifici la Font l'any 1993 vam passar a allà on hi ha ara l'Escola d'Art, al soterrani del CEO, del 1997 al 2003. Allà vam fer el salt amb molts més alumnes. Pensa que vam començar amb cinc nens... i allò no hi havia manera que ar- renqués, fins que les padrines de la parròquia van veure que ho fèiem força bé. Llavors els nens els guardaven a casa. La població i les necessitats han canviat, i celebrarem els 20 anys d'escola bressol a Ordi- no amb 114 inscrits. Gairebé no ens hem adonat de com ha crescut l'escola, i la parròquia. La qualitat de vida ha atret mol- tes famílies joves d'Andorra que

han decidit criar els seus fills aquí. Un altre aspecte molt im- portant que ha canviat és l'acti- tud dels pares.

- Què voleu dir? Són gent més preparada i s'im- pliquen d'una manera diferent. És veritat que no tenen tant temps, però el que tenen volen que sigui de màxima qualitat. Ha cobrat més protagonisme la figura del pare. Sempre s'ha tre- ballat l'àmbit pedagògic, però abans parlàvem de guarderies i avui som una escola, existeix material didàctic preescolar, abans no hi havia res entre 0 i 1 any. Treballàvem amb fitxes,

ge, jocs i mètodes. En contra- partida, la majoria de nens avui desconeixen els límits, no estan acostumats a sentir «no». Els pares són una mica massa per- missius i a vegades deleguen a l'escola aquest paper, indispen- sable per educar un nen.

- Quin penseu que ha de ser el paper de les escoles bressol? La nostra finalitat és educativa, però insistim en l'aprenentat- ge dels hàbits i les normes de conducta. Els coneixements en edats primerenques són impor- tants, però si un nen marxa de l'escola bressol sense saber quin és el color vermell no pas-

dos anys, són més autònoms. Nosaltres funcionem amb dues educadores i una auxiliar en cada aula. No complim la ten- dència actual de les escoles bressol, en què s'està reduint molt el nombre d'alumnes, al- gunes fins a la meitat.

- Quina penseu que és l'essèn- cia de La Baldufa? La transparència. Sempre hem estat una escola oberta. Fins i tot arquitectònicament, la vam pensar perquè fos així. Estem oberts al diàleg, i aquesta és la nostra raó de ser. El més impor- tant és trobar l'entesa amb els pares; si ho aconseguim, tot té solució i no hi ha problema amb els nens. A més a més, vivim en un entorn social envejable a la parròquia, amb molt pocs ca- sos socials, i no parlo només de manca de diners, sinó de con- flicte familiar.

- I al cap de de vint anys, quins canvis faríeu per millorar?

Tenim pendent la renovació del pla pedagògic. I no es tractaria només d'introduir novetats, vol- dríem recuperar algunes fórmu- les que ens funcionaven molt bé, com els sopars de mares i pares a l'escola. Cadascú porta- va alguna cosa preparada i era un moment d'intercanvi molt enriquidor. És clar que quan hi havia trenta nens era molt més fàcil, ara no sabem com ho hau-

ríem de fer. El preu de fer-se gran és aquesta pèrdua de fa- miliaritat.

- Què espereu de la celebra- ció i quina valoració en feu, d'aquests vint anys?

La idea és retrobar-nos amb els exalumnes i els pares. Hem vis- cut moments de gran emoció, de satisfacció i agraïment de molts pares, però també altres de molt durs i indesitjables; nens que han marxat, la pèrdua de companyes... I també proble- mes que sorgeixen en el dia a dia, però tenim la sort de treba- llar en equip. La Nati Dolsa és l'educadora més veterana, és amb nosaltres des del primer dia, i la coordinadora és la Patty

«L'essència de La Baldufa és la transparència i el diàleg»

Martínez, i amb la Inés i jo ma- teixa mirem de trobar solucions al que pugui sorgir. Actualment som un equip de 32 persones i tothom fa un treball fantàstic. L'únic que els demanem, a ban- da dels requisits tècnics, és que tinguin vocació. La nostra feina implica una gran responsabi- tat i sempre has d'estar alerta.

Edita: Comú d'Ordino · Disseny, maquetació i redacció: Comú d'Ordino · Imatges: Comú d'Ordino · Correcció: Pites Roure

Dipòsit legal: AND 446-2009 · A/e: publicacions@ordino.ad

Calendari fiscal 2013

Per acord de la Junta de Govern de data 10 de gener de 2013, es comunica que el calendari fiscal per a l'exercici 2013 es preveu segons les dates següents:

Tribut	Data inici notificació de facturació	Data presentació remesa bancària al cobrament	Data fi període voluntari de pagament i inici del període de constrènyiment
Impost tradicional del foc i lloc	4/3/2013	8/4/2013	20/5/2013
Impost sobre la propietat immobiliària edificada	4/3/2013	8/4/2013	29/5/2013
Impost sobre els rendiments arrendataris	3/2/2014	17/2/2014	31/3/2014
Impost sobre la radicació d'activitats comercials, empresarials i professionals	15/4/2013	13/5/2013	1/7/2013
Taxa de manteniment de cementiri	15/4/2013	13/5/2013	1/7/2013
Taxa de guardes comunes	28/10/2013	16/11/2013	31/12/2013
Preu públic per rètols indicadors i publicitaris	4/3/2013	8/4/2013	20/5/2013
Preu públic per reserves d'estacionament i guals	4/3/2013	8/4/2013	20/5/2013

En aquests

20 anys...

Escola bressol

D'esquerra a dreta, Coté, Inés, Tete, Maria, Nati, i Carme, al davant, amb la primera promoció d'alumnes, a l'edifici la Font, l'any 1995.

El grup es va incrementar fins a 50 alumnes amb el trasllat al subsòl del CEO, el 2002, on hi ha actualment l'Escola d'Art.

La cuinera de l'escola, la Dina, ensenya dos petits a batre ous per elaborar un pastís, a les instal·lacions noves de l'escola bressol.

Un cérvol es deixa alimentar per dos infants de l'escola bressol, al Parc dels Angles. Durant l'excursió de dos dies és probablement quan passen la primera nit fora de casa.

El Carnestoltes és una de les festes que demanen la implicació de tothom. A la foto, la Inés i la Marlene amb la classe dels Gatets disfressats de pintors, el febrer passat.

Les instal·lacions actuals de La Baldufa un dia de gresca, amb taller plàstic de caracteritzacions, l'any 2006.

L'equip de professionals que hi ha actualment al capdavant de l'escola, al dinar-festa de fi de curs que es va celebrar a Encodina el juny de l'any passat.

Sortida a Arcalís amb els nens damunt un inflable, a l'àrea infantil de jocs del camp de neu de la parròquia.

L'oposició opina...

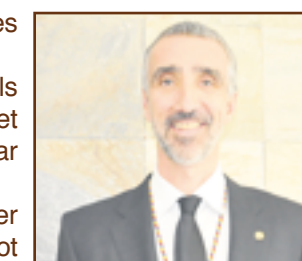
Èric Bartolomé

Amb motiu del 20è aniversari de la guarderia d'Ordino, voldria manifestar el meu reconeixement al servei prestat i a les persones que l'han fet possible.

Sense entrar en el debat de la idoneïtat de portar els menús a la «seva escola» enfront dels que defensen el paper dels padrins i les padrines com a «educadors» dels petits de la casa, em sembla just reconèixer que l'escola bressol ha fet possible que nombroses famílies ordenenques hagin pogut disposar d'un servei de qualitat que els ha permès compaginar vida professional i responsabilitats paternes i maternes.

Cal entendre que l'escola bressol no ha estat un «aparcament» d'infants, única sortida per a moltes mares i pares per afrontar uns horaris professionals amb normalitat. Els avenços en el coneixement del món dels infants ha ajudat a establir tot un seguit de pautes per al desenvolupament de les habilitats motrius, sensorials, intel·lectuals i emocionals dels petits en la primera etapa de la seva vida que s'apliquen a les escoles bressol. Una planificació portada a terme per un equip professional i format en les tècniques d'aprenentatge adaptades a les edats dels nens permet un «aterratge suau» en el món de l'escola maternal.

Així doncs, l'aposta del Comú d'Ordino de fa 20 anys ha estat una aposta guanyadora, una oferta consolidada a la parròquia i un servei de primera necessitat familiar. Enhorabona i per molts anys!

Veu ciutadana

Un paisatge urbà de Copenhaguen guanya el concurs d'Instagram #osnow entre 3.400 fotos

La resposta del concurs *O Snow*, convocat per l'Oficina de Turisme, ha superat les expectatives de l'organització. Entre el 6 de desembre i el 6 de gener es van pujar a Instagram 3.452 fotos amb l'etiqueta #osnow. I finalment ha estat un paisatge urbà de Copenhaguen, amb el títol *Copenhaguen biking today*,

La guanyadora obtindrà una estada a la parròquia

El paisatge urbà nevad de la ciutat de Copenhaguen ha guanyat el 1r premi del concurs *O Snow*.

la foto guanyadora del primer premi. El jurat, format per Bartumeu Gabriel, Ludovic Albós, Jean-Claude Montané, Jordi Babi i Eduard Comellas, va destacar la bellesa de la imatge protagonitzada per un ciclista, i que integra la neu en el context urbà amb absoluta naturalitat. La usuària @asmats, la danesa Astrid Tschuden, va disparar amb smartphone i va aplicar el filtre Sierra a la foto.

La deliberació no va ser gens fàcil a l'hora de triar entre totes les postals de neu enviades pels 1.208 usuaris participants, que van voler compartir amb nosaltres la seva experiència de neu. La procedència de les imatges ha estat diversa, amb un predomini dels països nòrdics i de l'est d'Europa. Gràcies a #osnow hem pogut veure

imatges d'allò més sorprenents i llunyanes, com una perspectiva desoladora de les illes Hèbrides, a Escòcia, la immensitat d'un mar de neu a Islàndia o el fòrum romà cobert per un mantell blanc. Andorra també ha pres part en el concurs amb la participació, entre d'altres, d'un dels *igers* més actius de la parròquia, @Jordi Troguet. «Els objectius d'establir vincles amb altres comunitats de neu i de donar a conèixer Ordino a l'exterior s'han complert amb escreix, i per això no es descarten altres accions de promoció i difusió vinculades a les xarxes socials», ha explicat Ludovic Albós, conseller de Comunicació, satisfet amb els resultats. La guanyadora d'*O Snow* obtindrà una estada de cap de setmana a la parròquia, a l'Hotel Niunit del Serrat, i un forfet de Vallnord, a més d'entrades al CEO i material divers de l'Oficina de Turisme. Tschuden preveu venir durant els mesos vinents, segons ens va dir, després d'encaixar la notícia amb gran sorpresa i de demanar com podria arribar fins aquí...

Les 16 finalistes s'exposen al carrer

Durant aquest trimestre coneixerem les setze imatges finalistes del concurs, que han estat seleccionades setmanalment per posar un filtre a la quantitat de fotos rebudes. Amb la selecció es muntarà una exposició al carrer que substituirà el recull d'imatges dels 30 anys de Yepes que ha commemorat la creació del Festival.

Xarxes socials

 Twitter

 1.117 tuïts

 259 seguint

 648 seguidors

@Ordinoesviu Avui presentem l'exposició #osnow <http://t.co/w10s2iur> 11:09am m. 18 Feb 2013

@elioandorra ¿Por qué las luces de la calle Urb Les massanelles están encendidas de día? 12:10pm. 18Feb 2013

@eldoradofreeride JUNIOR's classification & Pictures. #edfJUNIOR13 #Andorra@Ordinoesviu@Vallnord @thenorthfaceEU@KILVILandorra <http://t.co/cgy90eF7> 04:02pm. 18Feb 2013

@Ordinoesviu Seguim @araiaqui. Risc d'allau màxim, nivell 5. <http://t.co/PLxrhM6z> 09:14am . 07Feb 2013

@Ordinoesviu ELS VEÏNS DE LES BORDES D'ARANS FINS EL SERRAT PODRAN ACCEDIR ALS DOMICILIS EN COMBOIS AL ES 19.30 I A LES 21 H <http://t.co/CloB8SwT> 05:05pm . 07 Feb 2013

@Ordinoesviu Recomanem no sortir de casa als habitants que viuen a partir de la sortida d'Arans fins al Serrat. 12:25pm . 07 Feb 2013

 facebook

 ordinoésviu
2.261 seguidors

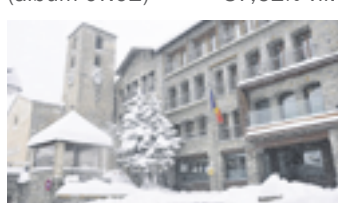
% rànkuing segons viralitat

El Comú demana la col·laboració ciutadana (07.02) 61,57% vir.

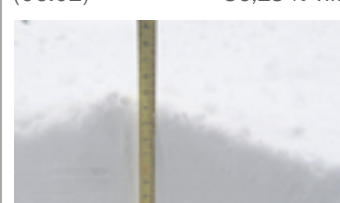
125 m'agrada
237 compartits
15 comentaris

Imatges de la nevada d'avui... (àlbum 07.02) 37,61% vir.

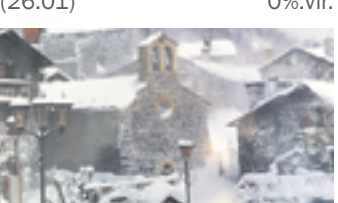
130 m'agrada
83 compartits
4 comentaris

55 centímetres de neu nova (06.02) 36,13 % vir.

78 m'agrada
88 compartits
5 comentaris

Raconets de Llorts (26.01) 0% vir.

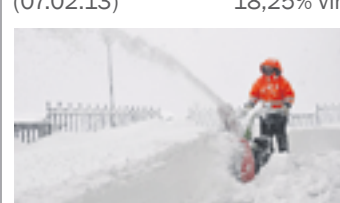
307 m'agrada
53 compartits
12 comentaris

Nevada del 7 de febrer (àlbum) 22,59% vir.

69 m'agrada
44 compartits
02 comentaris

El Comú informa... (07.02.13) 18,25% vir.

40 m'agrada
44 compartits
02 comentaris

Centre Esportiu d'Ordino

L'aniversari del CEO es tenyeix de solidaritat amb un banc d'aliments per a l'ONG Càritas

El Centre ha complert 17 anys de servei

El 17è aniversari del CEO es va celebrar el 12 de desembre amb esperit solidari. Els socis i usuaris que van participar en la jornada de portes obertes van venir amb les motxilles plenes per contribuir al banc d'aliments que es va improvisar a la recepció. L'aportació d'aliments va ser condició indispensable per tenir l'accés gratuït al

de diferents caixes de roba esportiva per valor de mil euros. El CEO s'ha volgut mostrar solidari i implicar tots els usuaris d'acord amb una conjuntura socioeconòmica complexa, denunciant reiteradament l'últim any pel mateix president de l'entitat beneficiada. El contrapunt humorístic del dia el va posar la masterclass *Gangnam style* en què van participar una vintena de sòcies. Així, a través de l'esport s'ha volgut anar a mica més enllà, en el vessant social pel que fa a la col·laboració amb Càritas, i amb sentit de l'humor ballant la popular core-

La sòcia Margarita Arroyo recull la quota anual gratuïta de mans del conseller d'Esports.

La reobertura dels diumenges millora el servei i permet accedir de franc als Serradells

Centre. Es van recollir 270 kg d'aliments, la majoria brics de llet i suc i paquets de pasta i llegums. El president de Càritas Andorrana, Agustí Font, va rebre un xec per valor de 200 euros de mans del conseller de Turisme i Esports, Bartumeu Gabriel, i del conseller de Finances, Jordi Ordoñez. Els diners provenen de l'aportació que consols i consellers van fer amb la donació de la 13a paga, destinada a l'àrea social. El mateix Centre Esportiu va fer entrega a l'ONG

ograpia. Actualment, el CEO té mil quatre-cents socis, una xifra aconseguida en part després de la renovació de les instal·lacions. L'ampliació del gimnàs i la sala d'activitats, en què també es practica spinning, ha estat el canvi més important. Gràcies al conveni signat recentment amb Andorra la Vella, el centre reobre els diumenges a la tarda durant els mesos d'hivern i els socis podran accedir gratuïtament a les instal·lacions dels Serradells.

Margarita Arroyo guanya l'abonament

Margarita Arroyo va ser l'afortunada que va guanyar l'abonament anual gratuït al Centre Esportiu en el sorteig que es va fer el 12 de desembre. Totes les persones que van assistir a la jornada de portes obertes amb motiu de l'aniversari de l'equipament comunal van participar en aquesta promoció per pre-

miar la fidelitat dels usuaris, que també va servir per atraure gent nova a les instal·lacions. Les cent cinquanta persones que van accedir al CEO el dia de l'aniversari van poder provar les classes dirigides i conèixer les instal·lacions renovades. El lliurament simbòlic de la quota anual, que va tenir lloc a la recepció del Centre, va anar a

càrrec del conseller de Turisme i Esports, Bartumeu Gabriel (a la foto, a dalt). El premi permetrà a Margarita Arroyo, que ja n'és sòcia, accedir de franc al centre durant tot el 2013. La guanyadora es va mostrar molt satisfeta en saber que enguany no hauria de pagar per utilitzar les instal·lacions esportives.

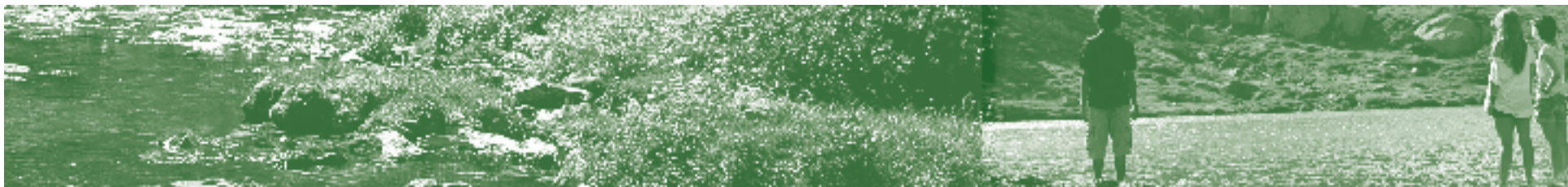

Sentit de l'humor a ritme de Gangnam style

La febre *Gangnam style* ha traspassat fronteres i així es va demostrar amb l'èxit de convocatòria d'una masterclass inspirada en la coreografia coreana. Dirigida per la monitora Lydia Maïllo, la proposta es va fer en l'horari habitual de la classe de *dance*, per celebrar l'aniversari. Gairebé una vintena de sòcies i alguna espontània van seguir amb molta atenció la classe de ball, i algunes fins i tot es van animar a posar-se les ulleres de sol i abillar-se amb robes sintètiques de colors llampants, d'acord amb l'estètica que proposa el vídeo, que ja té al youtube més de mil tres-cents milions de visualitzacions.

Medi ambient

«El Pic d'Arcalís, la Muntanya Solar» arriba a la gran pantalla amb una nova versió ampliada

La pel·lícula recull ara les declaracions d'Adellach

Un any després de l'estrena d'*El Pic d'Arcalís, la Muntanya Solar* a Ordino, vam tenir l'oportunitat de tornar a veure el documental de Bonaventura Adellach en pantalla gran, aquest cop als cinemes Illa Carlemany. La projecció, gratuïta i oberta a tothom, va tenir lloc el 28 de novembre i van assistir-hi al voltant de 300 persones. Si bé vam trobar a faltar la figura del protagonista, Bonaventura Adellach, autor del llibre homònim, que actualment resideix a Marsella i deixa les estades al Principat per quan arriba el bon temps, van ser els familiars i els amics qui van compensar la seva absència. Qui no hi va

Gemma Riba va rebre la germana d'Adellach, la primera espectadora a arribar. A la dreta, el públic poc abans de començar.

només un dels títols publicats per l'intel·lectual, enginyer i matèmatc, que va néixer a Cal Fijat de Llorts i que ha impregnat d'un vessant humanista tota la seva producció bibliogràfica, científica o no. Amb la primera pel·lícula, el Comú d'Ordino va voler homenatjar la tasca emprenedora i l'esperit crític d'Adellach, que també va ser conseller general de les Valls. La pel·lícula, que es va estrenar a l'Auditori Nacional amb ple d'assistència el 2011, va anar acompanyada d'una exposició del fotògraf Jaume Riba, implicat des de l'inici en el projecte, en què també ha estat Ramon Ganyet. Amb una selecció dels principals capítols en què s'estructura el llibre, el fotògraf va saber transmetre a l'espectador l'emoció dels moments viscuts a Arcalís a través de l'objectiu. Les imatges, exhibides inicialment a la sala d'exposicions, es van exposar després al carrer Major, on les va poder veure tothom. La primera edició

d'*El Pic d'Arcalís, la Muntanya Solar* es va publicar el 2004 i és llibre oficial del Comú des del 2008. Els textos de Bonaventura Adellach estan il·lustrats per més de 200 fotografies del Pirineu català preses des del pic d'Arcalís per Jaume Riba. «El dia 7 d'agost de l'any 2003, a les 5

h 36 min. en Temps Universal (U.T.), en el "Punt Solar de Dalt" vàrem tornar a veure aquell fenomen tan extraordinari i tan singular que, probablement, havien descobert i observat, durant moltes generacions, els pastors de la prehistòria: Sí! el sol travessava la muntanya!

Potser podríem dir, com ells: el *Déu Sol* travessava la serra del cap de la Coma del Forat al mig dels penyals que donen accés al sagrat i màgic pic d'Arcalís.» (Bonaventura Adellach, *El Pic d'Arcalís, la Muntanya Solar*, p. 131, cap. IX, La Coma del Forat).

Divulgació a les escoles del DVD

L'audiovisual, de 25 minuts, que explica la creació d'un calendari solar a partir de l'observació del pic d'Arcalís, a la Coma del Forat, també serveix per veure com vivien i s'orientaven els pastors a la prehistòria. Pel seu interès científic, històric i sociològic, ja que l'argument mostra el *modus vivendi* dels nostres avantpassats, la cinta aporta un valor pedagògic que justifica la seva divulgació entre els escolars del Principat. El Comú d'Ordino ha distribuït

Detall de la caràtula del DVD.

l'edició de la pel·lícula en DVD a les escoles i biblioteques del país, perquè hi tinguin accés gratuït. La cinta també es pot adquirir a les llibreries i al

Comú, al servei de Tràmits, per un preu de 10 €. La difusió del documental va traspasar la frontera el juny passat i es va presentar al Festival Picurt, 6a Mostra de cinema de muntanya dels Pirineus, a Artedó (Alt Urgell). El Festival de cinema de muntanya de Jaca i la Universitat Catalana a Prada de Conflent seran probablement els propers escenaris en què es projectarà la cinta, gràcies a la gestió de Ramon Ganyet. Aquells que vulgueu veure'n el tràiler el trobareu a youtube.

«Vull viure pels somnis, no morir per ells»

Simone Moro dóna una lliçó d'alpinisme i vida a l'Auditori Nacional el Dia Internacional de les Muntanyes. «Everest 2012» es fica el públic a la butxaca

«Vull viure pels somnis, no morir per ells». Així de clar ho té Simone Moro, un dels alpinistes amb més reconeixement mundial, conegut per les seves expedicions hivernals. Amb ell vam tenir la sort de compartir el Dia Internacional de les Muntanyes, l'11 de desembre, a l'Auditori Nacional. Moro defensa un estil d'alpinisme pur, d'exploració i aventura, que contrasta amb

Carving Esports apuja el llistó un any després dels germans Pou

Simone Moro, envoltat de fans, signa cartells amb la foto de la seva última expedició, a l'Auditori.

paraules de Moro quan li explicava que va haver de fer marxa enrere després de quedar-se sense oxigen enmig d'una cordada amb 200 persones. El document ens fa reflexionar fins on ha arribat l'afany per asso-

lir marques posant la vida en joc, la teva i la dels altres. I ens plantejava el poc sentit que té per ell ocupar una trentena posició a arribar a fer els vuit mil, davant la sensació que experimenta quan obre una nova via.

Moro ens va donar una lliçó de vida per la humilitat i la sinceritat amb què va parlar. Així, amb un número u, vam comprovar que estar entre els millors no és incompatible amb el sentit comú.

La simpatia i el carisma de Moro van aconseguir que es fiqués el públic a la butxaca, i la gratitud del públic per la seva sinceritat es va fer palesa a la sortida de l'acte. La gent es va aglomerar al seu voltant per saludar-lo i endur-se un autògraf de l'«antiheroi». «No saps mai com reaccionarà el públic, si hi haurà prou interès, però hem quedat molt contents», va reconèixer Albert Babot, gerent de Carving Esports, responsable de portar l'alpinista a Ordino i que cada vegada posa el llistó més alt, després d'haver portat els germans Pou en l'edició anterior. El Dia Internacional de les Muntanyes va estar organitzat pel Comú d'Ordino en col·laboració amb el Centre Andorra Sostenible, representat per Francesc Camp, ministre de Turisme i Medi Ambient, que va fer la presentació de l'acte, i la Comissió Andorrana per la Unesco, que va aprofitar per divulgar els valors que practica Moro i compartir-los amb els escolars d'Ordino, en una xerrada protagonitzada per ell mateix.

L'Associació d'escaladors de l'Everest va recollir deu tones de residus entre el 2011 i el 2012 al cim del món

Ni tan sols el cim del món es lliura de la contaminació i de la poca consciència ecològica humana envers el medi ambient. Entre el 2011 i el 2012, l'Associació d'Escaladors de l'Everest va recollir deu tones de residus: llaunes, estris de cuina, bombones d'oxigen, etc. Són les deixalles dels centenars de turistes i alpinistes que arriben cada any a l'Everest. Una xifra escandalosa que dóna una idea del poc compromís amb el medi. L'escaladora Elisabeth Olivé ho ha viscut en primera persona: «Fas mans i mànigues perquè no quedi ni rastre del teu pas, però

si hi tornes perquè t'has descurat alguna cosa, hi trobes de tot», explica. I afegeix: «És una qüestió de filosofia, tu saps que t'has de reservar forces perquè la merda s'ha de baixar, però en situacions límit la gent es reserva les ganes per fer cims». Olivé creu que és un problema de deixadesa, el mateix que hi ha a peu de carrer, «el que fan aquí, ho faran allà», assegura, i fa un paral·lisme amb la gent que agafa la pala quan neva al poble i la que no. Tot i les xifres alarmants, no pensa que hi hagi poca consciència ecològica, «al contrari, penso que sí

Elisabeth Olivé.

que hem guanyat consciència, el problema és que hi ha molta més gent; és qüestió de proporcions», argumenta l'alpinista. Segons Olivé, el moll de l'os és

la comercialització que pateixen les muntanyes, i més concretament l'Everest: «La gent fa expedicions tot inclòs i es pensen que, com que paguen, algú ho recollirà. És evident que com menys esforç et costen les coses, menys les valores», raona. El problema no és exclusiu de l'alpinisme ni de l'Everest, també hi ha deixalles i brutícia als circuits d'escalada esportiva i a les muntanyes d'Andorra, tot i que en general estan força netes, «no sé si perquè la gent és realment neta o perquè hi ha banders, bombers, pistes, etc., que s'ocupen de netejar-ho,

però per exemple als refugis on he estat no hi he trobat mai brossa. Suposo que com que som petits, tot és més fàcil de controlar». Sobre possibles mesures, Olivé recorda l'experiència que va viure a Alaska: «Quan vam arribar ens van donar a cadascun un pot amb bosses per guardar-hi les deixalles segons el tipus, i a la sortida el vam haver de tornar. D'aquesta manera apliquen un control sobre el que generes i també s'asseguren de qui torna», explica. «És una manera efectiva de saber qui passa per allà i com es comporta», conclou.

Activitats

Després d'El Dorado, la Font Blanca reuneix els millors esquiadors de muntanya a Arcalís

Ludovic Albós és favorit a la prova, que celebra 10 anys

Arcalís, amb unes condicions de neu difícilment superables, va acollir, del 21 al 24 de febrer, El Dorado Freeride, la competició referent d'aquesta modalitat als Pirineus que enguany va obrir boca amb un clínic per a adolescents de 14 a 17 anys com a principal novetat. Acompanyats d'un guia expert, l'impuls als júnors va acompanyat de la conscienciació sobre la seguretat de la pràctica fora pista. Vallnord l'organitza per 8è any consecutiu amb *riders* provinents de més de vint països, que deixaran algunes de les instantànies més espectaculars de la temporada d'hivern. En el mateix escenari, els dies 9 i 10 de març, Ordino acull una altra competició d'altura que enguany celebra el 10è aniversari i puntua per la Copa del Món. Es tracta de la Font Blanca, una clàssica de l'esquí de muntanya en què Ordino presenta un favorit, Ludovic Albós, amb més ganes que mai després de no haver pogut assistir als Campionats del Món de Pelvoux. A la cursa hi participen també els seus germans David i Joan i la favo-

Un *rider* participant en El Dorado, una de les competicions més esperades de la temporada per la seva espectacularitat.

rita dels júnors que va arrasar a Pelvoux, la també ordenenca Inka Bellés. La Federació Andorrana de Muntanyisme organitza aquesta prova en què es donen cita els millors esquiadors internacionals. El primer dia, la competició es disputarà a Arinsal amb la Vertical, una cursa amb 580 m positius de desnivell que posarà a prova la potència física dels participants. El segon dia es correrà la Individual, que es fa a la Coma del Forat d'Arcalís amb l'al·licient afegit de tenir el públic ben a prop.

Ordino despunta al 21è Borrufa

Andorra va quedar en una posició més que digna per equips, en ocupar el tercer podi a la 21a edició del Trofeu Borrufa que va tenir lloc del 28 al 31 de gener. Només les seleccions d'Espanya, en segon lloc, i Rússia, en el primer, van millorar les marques dels participants nacionals. Cal destacar la intervenció dels ordinencs Jan Sasplu-

Missé recull el bronze.

gas, Aria Missé i Mariona Ramentol, tots tres membres de l'ECO. L'organització, presidida per Jaume Rifà, va sortir airosa del muntatge de la competició infantil que, a diferència d'edicions anteriors, s'ha fet íntegrament a la paròquia d'Ordino, tant les proves a Arcalís, com les cerimònies d'inauguració i cloenda, que es van fer al poble.

La publicació «Espai blanc» vol créixer per donar veu a tots els actors implicats en el sector de la neu

Portada de l'últim número de la revista.

Espai blanc és una revista que va néixer a finals del 2011, amb periodicitat mensual d'octubre a maig, és a dir des de la pretemporada fins que es fon la neu. Però la voluntat és sortir tot l'any: «Ens agradaria cobrir els mesos d'estiu, però no tenim prou finançament», explica Eva Gómez, responsable de comunicació de la publicació de distribució gratuïta que se sustenta amb les subscripcions i la publicitat. La idea de fer una revista sobre el món de la neu va sorgir de dues entrenadores que treballen a Arcalís, la Mila i l'Otsanda: «Tenien moltes coses

per explicar i compartir sobre el seu dia a dia», assegura Gómez. La revista pretén un doble objectiu: d'una banda, comunicar notícies i novetats, i, de l'altra, educar el lector, «ens hem adonat que hi ha molt desconeixement; no hi ha cultura de neu, se n'ha de fer més divulgació». La publicació té 50 pàgines, s'estructura en seccions i manté col·laboradors fixos, com Gerard Olm, que s'ocupa de la nivologia, o Josean Arruza, que fa psicologia de la neu. L'entrenadora Laura González signa el *Training Day*, un espai esponsoritzat per McDonalds que

ajuda a mantenir-se en forma. Estacions, clubs, entrenadors, tècnics, comerços, marques i qualsevol professional vinculat a la neu té un lloc a *Espai blanc*. Després de deu números al carrer i la presència recent a internet a través del web www.espaiblanc.ad, la responsable reconeix que el futur de la revista és ampliar el nombre de pàgines i implicar-hi més gent: «Hi ha tants aspectes per tractar al voltant de la neu que necessitem més pàgines, ens quedem curts. Estem lluitant perquè això sigui possible, però ara mateix no és un projecte rendible».

Equipaments socials

El CEO va ser el centre d'informació i acollida per als veïns afectats pel risc màxim d'allaus

El dispositiu va servir per no bloquejar els accessos

El Comú va muntar un dispositiu d'emergència el dijous 7 de febrer al Centre Esportiu d'Ordino com a mesura preventiva per l'elevat risc d'allaus, després de les intenses i contínues nevades. L'equipament es va transformar durant 24 hores en centre d'acollida i d'informació per als habitants afectats pel tall de la CG3, des de les bordes d'Arans fins al Serrat, per evitar

Protecció Civil va organitzar dos combois des de l'equipament

da als domicilis es faria en tres combois. Els primers serveis de la parròquia a rebre l'alerta van ser les escoles i l'escola bressol, que es van veure afectades directament amb una nena de 18 mesos i el seu germà de 7 anys que tenien la mare a Arans i no els podia anar a recollir. El Comú es va fer càrrec de portar la nena en el primer comboi, que va estar format per l'autobús del transport escolar, al qual van pujar altres alumnes, i alguns cotxes particulars. A la zona es van desplaçar efectius de la policia, el ministre d'Interior, Xavier Espot, i el cap de Govern, Toni Martí. Inicialment estaven previstos tres combois, però finalment en van ser dos, amb sortida des del CEO a dos quarts de set i a les nou del vespre. Tant el CEO com l'escola bressol i la Casa Pairal es van oferir a Protecció Civil per acollir gent que hi hagués de passar la nit en cas de necessitat. La circulació es va reobrir divendres al migdia amb normalitat, però sota la vigilància de la policia, que va continuar vigilant la zona.

El tall anava des de les bordes d'Arans fins al Serrat

el col·lapse de la carretera en el punt del tall circulatori i no bloquejar els accessos fins al poble d'Arans. La població se'n va assabentar via SMS, newsletter, Facebook i Twitter, i els afectats van poder deixar el seu vehicle a l'aparcament vertical fins que Protecció Civil va comunicar que la torna-

1

2

3

4

1. Una llaveaneus comunal treballant a l'accés del Puiet. 2. Cavalls en un prat entre Arans i la Cortinada. 3. Punt del tall circulatori. 4. La directora de La Baldufa es va desplaçar al CEO amb la nena.

Josep Tomàs: «La predicció de neu és més complicada en territoris petits, s'ha de recórrer a l'experiència»

Josep Tomàs es remet a l'etimologia de la paraula Pirineu, 'foc i neu', per donar una explicació plausible als canvis de temps tan sobtats que hem tingut. «Hi ha molta variabilitat, és la principal característica del nostre clima. A Andorra tenim els dos extrems, la influència atlàntica i la mediterrània», explica el meteoròleg d'RTVA. És a dir, que les nevades intenses i contínues que hem tingut des de mitjan gener estan fora de la normalitat, per més hivern que sigui. «I el que és més excepcional encara són els gruixos de neu acumulada, que han arribat als sis metres», reconeix

Tomàs. A Ordino cada any neva, i la nostra memòria sobre el clima sovint ens falla. Tomàs explica que, a Ordino, el 2010 vam tenir quatre o cinc nevades importants seguides, habituals de l'hivern, però d'episodis de neu contínua com el que hem viscut durant aquest febrer n'hi va haver els anys 2011, 2009, 2003 i 1996; aquest últim, un any de molta neu que tothom tenia al cap aquests dies. La situació excepcional que hem viscut al fons de vall a Ordino s'explica per la suma del pas de quatre o cinc borrasques amb precipitacions, que a més a més, han estat acompanya-

Josep Tomàs.

des de molt vent. Així, a mitjan gener va canviar l'anticipació de temperatures fredes, tot i que moderades per ser hivern, i van començar a entrar vents del nord-nord-est, amb el pas de pertorbacions que afecten molt

la nostra vall. «Ordino és una vall orientada a cara sud i pateix la influència de les borrasques del nord i l'Atlàntic», diu, i insisteix que cal distingir entre una pertorbació que passa i deixa neu i el pas del vent de nord, que incrementa la quantitat de neu. Sens dubte, Tomàs ha estat un dels homes més sol·licitats aquests dies per conèixer la predicció de neu, però ell mateix reconeix que no és una tasca fàcil: «Als llocs petits el marge d'error és molt més gran, i no tenim prou tecnologia per fer prediccions tan acurades», reconeix. És justament aleshores que intervé la figura del

meteoròleg, que interpreta els mapes sobre la base de l'experiència i el coneixement del lloc. «A Arcalís pot estar nevant i en canvi al poble pot fer sol», explica. I afegeix: «Hi ha molta diferència en pocs quilòmetres, i el marge d'error s'amplia. Andorra és un dels llocs més complicats del món per fer prediccions». I ens alerta: «Fins al 21 de març tenim hivern i pot passar de tot».

Vegeu el vídeo dels gruixos de neu a Arcalís

Entrevista

Gemma Riba: «Volem recuperar el patrimoni gràfic i fílmic de la parròquia per donar-lo a conèixer»

Gemma Riba, professora de llengua al Lycée, està al capdavant de la conselleria d'Educació, Joventut i Cultura. A la foto, a l'edifici administratiu.

Gemma Riba compagina des de fa un any la docència amb la política com a consellera d'Educació, Joventut i Cultura.

transmetre valors, contribuir a unes futures generacions responsables, crítiques i preocupades pel món que ens envolta.

- Hi creu en l'educació com a motor de canvi?

L'educació és fonamental, però cal diferenciar si parlem d'educació a les aules o a casa, que és on realment aprenem a viure i és la base de tot. Sovint, quan parlem d'educació, només pensem en l'escola, que evidentment és molt important, però els coneixements que s'adquireixen als centres escolars són només una part de la tasca d'educar, que té un vessant personal, social i cultural. El pilar fonamental és a casa, tot i que la direcció hauria de ser la

- I quin paper hi té, la conselleria d'Educació, a l'hora de forjar aquestes bases?

L'educació a les escoles és competència de Govern, però els comuns seguim polítiques educatives que es porten a terme a través de serveis com l'Escola de Música o l'Escola d'Art. Són centres docents que tendeixen a mancomunar-se amb altres parròquies, pel funcionament i per aconseguir estalviar costos. Potser la llei de competències introduirà canvis quant a la gestió i els serveis que oferim els comuns.

«Pares i escola hauríem de seguir la mateixa direcció quant a educació»

mateixa des de tots dos fronts, escola-pares, i societat, hi afegiria. Ens hi juguem molt, es tracta de les generacions futures, la continuïtat del que tenim és a les seves mans. I sí, penso que l'educació és un motor de canvi, entre tots hem de saber

Des del Comú, el que intentem és ser-hi i ajudar sempre que sigui possible les escoles. Per això assistim a les juntes d'escola, per tenir una línia directa entre el Comú i les tres escoles de la parròquia. També volem valorar el treball que es fa des

de les associacions de pares, en què un grup desinteressat treballa i s'implica per al bé de tots els infants. Allà on les institucions també tenim un paper important és en les campanyes de sensibilització. Educar en valors també vol dir sensibilitzar els infants i els joves. Per exemple, es duen a terme tallers sobre drogodependències, sobre conductes delictives. Penso que ara ens cal incidir en un altre fenomen social com és el *botellón*, ja que la millor mesura és la prevenció. Un cop més, són polítiques de joventut que depenen de l'Administració central.

- Què persegueix la creació del Consell d'Infants?

Volem infants responsables, que siguin capaços de reflexionar sobre la societat que els envolta i, per què no, prendre decisions, ser més autònoms. El mes de gener va tenir lloc la primera sessió, en què es van nomenar els representants dels dos sistemes, andorrà i francès. Gràcies a aquest nou Consell, els escolars podran conèixer de primera mà el funcionament del procés electoral, i esperem les seves propostes, però també veurem quines són

les solucions. Volem aconseguir ciutadans més responsables i implicats, que no tot hagi de requerir una solució pressupostària, volem anar més enllà. Personalment n'estic molt satisfeta, és un projecte maco i ambiciós que era al calaix ben guardat i finalment s'ha pogut tirar endavant gràcies a la bona entesa que hi ha a Ordino entre el Comú i les escoles. És una manera de treballar ple-gats per interessos comuns, hem de treure partit del fet de

«El Consell d'Infants vol aconseguir ciutadans més implicats i responsables»

ser un poble petit. La idea és que el projecte creixi i si aquest Consell d'Infants cobreix la franja fins als 12 anys, que el curs que ve hi puguem implicar els joves. Pertanyen a mons molt diferents i això és important. En aquesta edat complexa, en què la personalitat s'afirma, és important que se sentin amb veu i vot, representats, i sobretot escoltats. Des de la Conselleria de Benestar Social es treballa també en aquest sentit per captar l'interès d'una edat que és

difícil. Com a exemple recent, el Punt Jove d'Ordino va proposar un intercanvi generacional entre joves i padrins amb un taller de galetes; els horts socials és un altre projecte intergeneracional en què els joves són coprotagonistes. El jovent té tota la importància, de fet en aquest mandat hi ha específicament una consellera delegada de Joventut, l'Eva Font, amb qui treballem plegades, que també s'ocupa de representar tots els comuns al Comitè Andorrà

de Voluntariat. Ella treballa per dinamitzar aquest sector de població i el seu punt de trobada, el Punt d'Informació Juvenil.

- La reforma del parc infantil de Prat de Call és la inversió estrella d'aquest mandat.

Si bé és cert que no corren temps per fer grans projectes ni grans inversions, s'ha prioritzat allò en què hi havia una necessitat real, i la reforma del principal parc infantil d'Ordino està més que justificada. La

Gemma Riba compareix a la roda de premsa de l'Snow Day Jove, organitzat per les Valls del Nord.

parròquia ha crescut molt els últims anys, i hi ha arribat molta gent jove amb nens que ha fet que la instal·lació lúdica es quedés petita. El nou projecte vol donar cabuda a tots els infants de la parròquia i tenir en compte les edats. En el parc actual, els més petits no tenen lloc. Hi ha prop de 800 nens a la parròquia entre 0 i 12 anys, i tenim vora 300 escolaritzats. Des del 2007 que es va inaugurar Prat de Call fins ara, les necessitats són unes altres.

- En què consistirà la reforma?

A grans trets, el paviment actual se substituirà per sorral, ja que és el que més es recomana per al nostre clima i per aconse-

guir un manteniment que després puguem assumir. L'espai actual, dividit en feixes, es distribuirà per edats. Així, hi haurà

molt divertits i moderns. Un altre aspecte important que es reforça és la recuperació d'ombres, ja que a les hores de sol

«El nou parc infantil disposarà d'elements de joc adequats a les diferents franges d'edat»

una zona destinada a edats entre 0 i 4 anys amb gronxadors, un dels elements que més es trobava a faltar, i altres d'adequats a l'edat. Una altra feixa incorporarà jocs més dinàmics amb equilibris i cordes per a infants entre 7 i 12 anys. A la part baixa s'instal·laran jocs d'aigua,

es fa difícil quedar-s'hi. Intentarem concentrar els treballs per zones i acabar el projecte en divuit setmanes com a màxim.

El volem tenir operatiu amb l'arribada del bon temps. De fet, hi haurà una remodelació de tota la zona, ja que també s'amplien les escoles. Ara es pensa a reubicar l'skate parc i el mini-camp de futbol, recordant que disposem d'un espai lúdic a la Covanella, a l'interior de la urbanització Els buners. La reforma ha estat plantejada a partir de la consulta ciutadana que es va fer mitjançant una enquesta, per tant està consensuada i penso que en sortirem molt satisfets.

- Des de Cultura, hi ha una actitud més col·laboradora amb altres institucions?

Tots sabem que l'àrea de cultura és sempre una de les més afectades quan minva el pressupost, així és que la nostra prioritat és continuar fent parròquia. La cultura en majúscules i els grans esdeveniments, que en tenim, com ara el Festival

Internacional Narciso Yepes, el Cicle de cinema de muntanya i de viatges o l'Art Camp, depenen del pressupost de Turisme. La nostra posició és diferent, volem potenciar i donar ajut des del Comú a qualsevol iniciativa privada o provinent d'una altra institució que es faci a la parròquia. Per exemple, Ordino va participar en el Festival de Música Antiga del Pirineu, i el mes de setembre vam col·laborar amb l'Ambaixada espanyola per organitzar un recital de lírica amb joves intèrprets del Conservatori del Liceu. El nostre principal objectiu és la pervivència de la nostra cultura, de les nostres tradicions. Així contribuïm amb les associacions i entitats com ara el Grup Artístic d'Ordino, la Coral Casamanya o l'Esbart de les Valls del Nord, que no deixen de ser els ambaixadors culturals de la parròquia. També en depenen les subvencions que s'atorguen a les comissions de festes per organitzar el Roser i altres festes majors, per a les quals inevitablement s'ha reduït l'import. Està molt bé fomentar la curiositat intel·lectual i obrir-se a l'exterior a través de les programacions culturals, però no podem perdre les arrels, d'on venim i on som. Són dues polítiques complementàries, quan es poden portar a terme. Però és clar que el paper de les associacions culturals aquí és insubstituïble. Fan possible que es mantingui viva la cohesió social i cultural entre tots.

- Quina és la principal manca que tenim a la parròquia?

En aquests moments, sens dubte, la falta de sales. Amb les obres del nou centre de salut hem estat sense la Sala Polivalent, i a part d'aquesta només tenim disponible la sala de reunions del Centre Esportiu. Aviat tornarem a disposar d'una sala més adequada a sobre el centre de salut. Voldríem col·laborar per disposar de més infraestructures culturals, com ara l'Auditori Nacional que, malgrat que pertany a Govern, no es va construir a Ordino per casualtat. També contribuiria a tenir una programació més estable que donés vida a la parròquia. No pensem que la parròquia necessiti molts més espais tenint un Auditori Nacional al centre del poble. La millor opció és optimitzar els existents sense duplicar-los. La biblioteca és un espai important a la parròquia, continua sent un punt de trobada que, és cert, en hores de gran afluència queda una mica justa. Aquest estiu es va fer molt bona feina redistribuint l'espai, donant-li més amplitud, però sobretot a la sortida de l'escola és justa. Voldria recordar que els joves també tenen accés al Punt d'Informació Juvenil situat al mateix edifici, on trobaran un espai per treballar i fer els deures. Intentem que continuï sent un referent cultural de la parròquia: club de lectura, exposicions trimestrals.

«La Coral Casamanya, el Grup Artístic d'Ordino i l'Esbart són els nostres ambaixadors culturals»

munal que actualment és flux i alhora salvaguardar el patrimoni fílmic de la parròquia. No es tracta de fer la feina que fa l'Arxiu Nacional, evidentment, però sí aconseguir més vídeos i fotos que la gent volgués cedir al Comú, perquè hi ha la intenció de donar-los forma i difondre el material entre la població. Volem conèixer més vides i històries que les d'Areny-Plandolit i

Casa Rossell. També voldríem donar a conèixer els artistes que tenim a la parròquia, hi ha gent amb un gran talent i existeix una vida cultural que voldríem contribuir a difondre. Tenim pensat fer algun concert de joves promeses de la parròquia. També, a través del PIJ, mostrarem als joves com es fa una maqueta.

- Quina és la principal manca que tenim a la parròquia?

En aquests moments, sens dubte, la falta de sales. Amb les obres del nou centre de salut hem estat sense la Sala Polivalent, i a part d'aquesta només tenim disponible la sala de reunions del Centre Esportiu. Aviat tornarem a disposar d'una sala més adequada a sobre el centre de salut. Voldríem col·laborar per disposar de més infraestructures culturals, com ara l'Auditori Nacional que, malgrat que pertany a Govern, no es va construir a Ordino per casualtat. També contribuiria a tenir una programació més estable que donés vida a la parròquia. No pensem que la parròquia necessiti molts més espais tenint un Auditori Nacional al centre del poble. La millor opció és optimitzar els existents sense duplicar-los. La biblioteca és un espai important a la parròquia, continua sent un punt de trobada que, és cert, en hores de gran afluència queda una mica justa. Aquest estiu es va fer molt bona feina redistribuint l'espai, donant-li més amplitud, però sobretot a la sortida de l'escola és justa. Voldria recordar que els joves també tenen accés al Punt d'Informació Juvenil situat al mateix edifici, on trobaran un espai per treballar i fer els deures. Intentem que continuï sent un referent cultural de la parròquia: club de lectura, exposicions trimestrals.

«La Coral Casamanya, el Grup Artístic d'Ordino i l'Esbart són els nostres ambaixadors culturals»

Ara s'ha engegat conjuntament amb la Massana el projecte de Biblioteca Blanca: prestatgeries de la biblioteca es desplaçaran a Vallnord, on els usuaris podran agafar un llibre. Una altra activitat que voldríem recuperar són les sessions de contacontes, però tenim el problema pressupostari i la manca d'espai que les dificulten; esperem posar-hi remei aviat.

Viure Ordino

El ciclista de Lliorts David Albós és animat pel públic mentre pedala al Campionat del Món de contrarellotge que es va disputar a Holanda l'any passat.

David Albós: «Tot i que m'agrada molt l'esquí de muntanya, el meu cor continua a la bicicleta»

David Albós és una rara avis en el món de l'esport, per molts motius, però a pocs competidors se'ls acudiria agafar la bicicleta un cop acaba la temporada d'esquí. Des de fa tres anys, David Albós compagina l'esquí de muntanya, durant l'hivern, amb la bicicleta a la temporada d'estiu. «Hi ha gent que m'ha dit que estic boig, però sincerament, penso que tots dos esports es complementen molt bé». I afegeix: «Fer es-

que l'esquí de muntanya és un esport dur i sacrificat, «és un esport molt tècnic, que exigeix molta preparació, i les condicions meteorològiques el fan molt dur». El seu cor, però, és al ciclisme i no l'acomplexa reconèixer que no sap entrenar sense competir. Tot va començar engrescat pels seus germans, el Ludovic i el Joan, i aquest any ja ha recollit algun fruit. Albós va quedar en 8a posició, la primera d'Andorra, en el Campionat d'Espanya d'esquí de muntanya que es va celebrar a Boí.

concentrar i em va fer perdre temps; allà vaig saber que no entraria en el top 30». La seva intervenció li va donar la 38a posició. El costat més dolç ha estat tornar amb Andorra en la 5a posició per equips, gràcies a l'actuació de Sophie Dusotir

sensacions; però una setmana més tard, a la cursa de la Traça Catalana, ja em vaig sentir molt més còmode». I al març tancarà la temporada a casa corrent la Font Blanca, puntuable per a la Copa del Món, que es disputa a Arcalís els dies 9 i 10 de març.

definitiva, l'experiència ha estat positiva però dura, la gent es pensa que està molt bé sortir a competir fora, viatjar, però la realitat és que estàs sota l'estrès i en uns mundials la pressió és brutal, no te'n vas precisament de vacances». I és que tot i que l'esquí li agradi molt, el seu cor continua a la bici. La mirada d'Albós, però, és ara a Luxemburg, als Jocs dels Petits Estats. En qualsevol de les dues disciplines, el que sí que necessita i troba a faltar aquest esportista és temps: «En l'esquí de muntanya, com en el ciclisme, necessites molta dedicació i em falta temps per arribar a tot arreu, això és el més complicat, la gestió del temps». Com que justament van ser els seus germans els qui el van engrescar, voldria fer alguna de les proves clàssiques, com la Pierre Menta o la Patrouille des Glaciers, amb ells. Ara falta veure què passarà a la Font Blanca, però el que és clar és que al maig, quan guardi els esquís, es tornarà a posar a pedalar.

Tancarà la temporada amb la Font Blanca, a Arcalís, el 9 i el 10 de març

i la júnior Inka Bellés, que «té les idees molt clares i està disposada a progressar i aprendre, no li pugen els fums al cap». El tret de sortida de la temporada va ser la cursa nocturna del Pas de Casa. «L'inici sempre costa i és complicat. Havia fet els mundials de ciclisme al setembre, i al desembre encara no estàs prou en forma, només t'has entrenat un mes i mig després del descans. A la cronoescalada de la Molina estava refredat i tampoc no vaig tenir bones

Pel que fa al ciclisme, Albós recorda la seva participació l'any passat en el Campionat del Món de contrarellotge que es va disputar a Holanda, entre les localitats de Heerlen i Valkenburg. «Va ser una decepció, sincerament esperava fer-ho millor. Vaig sortir amb un plat de 54 dents, un desenrotllament gran al qual no estava acostumat; me la vaig jugar perquè allà tot-hom anava amb 54 i 55 dents, i a mitja crono em vaig enfonsar, em vaig desmotivar força. En

«Si no és per competir, jo no sé entrenar»

quí de muntanya, per mi, és una pretemporada, un entrenament en el qual no t'exposes als perills que representa pedalar per la carretera, i tampoc no tens la limitació del clima per sortir a entrenar». Albós reconeix

La nova ordinació de terrasses permetrà obrir tot l'any i preveu la instal·lació de calefactores

També regula l'impacte visual del mobiliari i els colors

Amb l'aprovació de la nova ordinació de terrasses, Ordino podrà ampliar l'oferta d'oci a la via pública durant els mesos d'hivern. El text original, que preveia únicament l'obertura durant l'estiu, es modifica ara inspirant-se en ordinacions de països veïns i de la resta de comuns. «Si bé hem estat els últims a aprovar-ho, això ens ha permès millorar i incloure-hi nous punts», va indicar Ludovic Albós, conseller d'Administració General i Comunicació, que s'ha ocupat del projecte. La normativa és més flexible, ja que es pot trametre l'obertura únicament per a la temporada d'hivern, per a la d'estiu o per tot l'any.

La mesura també vol dinamitzar, millorar i ampliar l'oferta d'oci a la parròquia, ja que pretén incrementar el nombre de locals que ofereixin terrassa. El nou text es revisa coincidint amb la prohibició de fumar a l'interior dels locals públics, que ha fet replantejar els es-

La plaça Major cobra vida amb el muntatge de terrasses durant els mesos d'estiu.

pais a restaurants, bars i cafeteries. Un altre avantatge que s'aconsegueix amb l'ordinació és la instal·lació d'aparells de climatització exterior, fet que permetrà tenir estufes elèctriques o altres sistemes de cale-

facció per combatre les baixes temperatures durant els mesos d'hivern. Finalment, s'ha tingut cura de la seguretat i la protecció dels usuaris amb l'obligatorietat de contractar una assegurança per valor de 300.000

euros de responsabilitat civil per possibles danys. Com és lògic, un dels aspectes que més preocupen és l'afectació al paisatge pel que fa a l'impacte visual. Els tancaments i els paravents utilitzats hauran

de respectar en tot moment la normativa urbanística, que descarta l'ús de colors llampanys i tonalitats que no s'integrin a l'entorn, de manera que es minimitzi al màxim l'afectació visual. Pel que fa al mobiliari, s'haurà d'harmonitzar entre totes les instal·lacions. La intensitat de la il·luminació es regularà donant prioritat a l'ús de bombetes de

La idea és incrementar l'oferta d'espais a l'aire lliure

baixa intensitat, ja que la llum artificial es considera un altre element amb impacte visual i ambiental. Les terrasses que optin per l'embelliment amb la inclusió d'ornamentacions vegetals i florals, hauran de tenir en compte les espècies i les composicions que ja existeixen a la parròquia, amb espècies arbustives perennes o jardineres amb flor de temporada, que en cap cas no superaran l'alçada d'1,40 m. El text que ha entrat en vigor es va aprovar en sessió de consell el 6 de febrer i va rebre el vistiplau de la minoria.

Els excrements dels gossos, el camí ral i la reforma del Prat de Call, les preocupacions del Consell d'Infants

El Consell d'Infants celebrat el 19 de febrer va posar a lloc més d'un polític en el moment de plantejar les queixes i les inquietuds transmeses pels representants dels dos sistemes escolars. La conselleria de Manteniment, Serveis i Circulació i la d'Educació, Cultura i Joventut van ser les més qüestionades durant la sessió, en què també va intervenir el cònsol major, Bonaventura Espot, de qui els infants van saber valorar el sentit de l'humor. L'excés d'excrements de gossos, la neteja de pedres del camí de Santa Bàrbara i la separació per edats del parc infantil de Prat de Call van ser les principals qüestions que

Els membres del Consell responen les preguntes dels mitjans.

van plantejar a la sessió. Fins i tot hi va haver una preocupació per la seguretat viària, amb el suggeriment de «reforçar la presència d'agents de circulació a la sortida de les escoles», que va portar el conseller de Circulació, Patrick Simon, a fer-ne un replantejament. Sens dubte, el Consell d'Infants va aixecar moltes expectatives entre els escolars, que seguien atents la intervenció dels seus companys i representants. Només hi va haver un motiu de distracció: la presència de càmeres fotogràfiques i de televisió dels mitjans de comunicació. Els infants entre 9 i 11 anys van demostrar que tenien les idees molt clares després d'haver treballat

prèviament en comissió i conjuntament entre l'escola andorrana i l'escola francesa. «El projecte del Consell d'Infants és fruit de la col·laboració estreta entre les escoles i el Comú», tal com va apuntar la directora de l'Escola francesa, Mireille Bertrand. La consellera Gemma Riba va explicar la reforma del parc infantil i va deixar força satisfets els infants, preocupats per la seva àrea de joc. Riba va valorar molt positivament la sessió i va dir que complia una triple funció, «facilitar la relació amb les escoles, implicar els alumnes en el dia a dia de la parròquia i educar els alumnes en la crítica constructiva per poder canviar les coses».

Arcalís 2013

vallnord

Speed Contest

28/2 1-2/03

Copa del Món

FONT BLANCA

ARCALÍS

COMPETICIÓ D'ESQUÍ DE MUNTANYA

9-10/03

15-16/03

Copa d'Europa

BOARDERCROSS

Reportatge

L'exercici 2013 preveu un pressupost equilibrat i realista que permetrà reduir el deute comunal

El conseller Jordi Ordoñez durant una compareixença al Consell.

Equilibrat i realista. Amb aquests adjectius va definir el conseller de Finances, Jordi Ordoñez, el pressupost per a l'exercici 2013, previst en 11.578.320 euros (un 23% superior al del 2012), xifra que es va aprovar a final d'any en sessió de consell. Ordoñez va parlar d'actitud continuista pel que fa a la contenció de la despesa corrent, però amb la novetat important d'un augment dels ingressos que es destinaran a inversions i amortització del deute. L'augment dels ingressos és degut a les fraccions dels impostos de la construcció de La Querola, que pugen a 1.200.000 euros aproximadament, i a l'augment de les transferències del Govern, estimades en 6.325.000 euros, un 26% més que l'any 2012. Cal remarcar, però, que en aplicació del programa electoral quant a reducció de la càrrega impositiva, els ingressos derivats dels impostos i de les taxes de les activitats comercials baixen un 6% a causa de la bonificació de les superfícies complementàries, i també baixa la propietat d'algunes superfícies construïdes, com aparcaments, terrasses o trasers. El pressupost d'ingressos és un pressupost realista, en el qual es preveu una rebaixa del 40% pel concepte d'ITP. Pel que fa al primer punt, la contenció de la despesa corrent, es proposa un 0,22% menys que en el pressupost del 2012, i cal destacar l'esforç en la partida de personal, per a la qual no es preveu Gestió d'acompliment (GADA) ni augment de l'IPC per als salaris bruts superiors als 1.400 euros. L'estalvi estimat per aquestes mesures serà de 91.000 euros. Un altre capítol remarcable per aquest any són les inversions en la Mancomunitat d'aigües, per la separació de les xarxes residuals i pluvials, amb un import de 303.000 euros, i l'aportació a Secnoa de 550.000 euros pel finançament de la instal·lació d'innivació artificial a la Coma, que garantirà poder acollir a Arcalís el Campionat del Món de boardercross.

La contenció de la despesa torna a marcar els comptes	La inversió per la separació d'aigües és de 303.000 euros	La partida de personal es reduirà en 91.000 euros
---	---	---

DETALL DE LES INVERSIONS PRESSUPOSTADES	
Compra de maquinària i equipaments (inclou nova escombradora)	152.550,00
Compra de vehicles	10.000,00
Parc esportiu exterior	30.000,00
Pla urbanístic	347.000,00
Estudis d'optimització energètica	35.000,00
Remodelacions del Centre Esportiu d'Ordino	419.000,00
Remodelació del Prat de Call	50.000,00
Obres Hbles. Quarts	50.000,00

PRESSUPOST 2013			
Resum del pressupost comparatiu amb l'exercici anterior Classificació econòmica	2012 Inicial	2013 Pressupost	% Prp S/Inicial
OPERACIONS CORRENTS			
Despeses corrents	7.292.884,32	7.277.058,66	-0,22%
Ingressos corrents	5.253.941,56	6.517.819,92	24,06%
Resultat de les operacions corrents	-2.038.942,76	-759.238,74	
OPERACIONS DE CAPITAL			
Inversions	0,00	1.266.036,12	
Ingressos	4.146.940,00	5.060.501,00	22,03%
Resultat operacions de capital	4.146.940,00	3.794.464,88	
RESULTAT DE GESTIÓ	2.107.997,24	3.035.226,14	
Despesa per actius i passius financers	1.116.530,00	3.035.226,14	171,84%
Ingressos per actius i passius financers	0,00	0,00	
RESULTAT PRESSUPOSTARI	991.467,24	0,00	

Comunitat internacional

França: M. Bertrand

La secció *Comunitat internacional* es va crear per donar veu a persones provinents d'altres països que s'han instal·lat i adaptat a la parròquia. El cas de França no és ben bé una comunitat estrangera, ja que els lligams històrics i polítics entre tots dos països, a través del Copríncipat, fan que la llengua i la cultura franceses formin part del nostre dia a dia. La riquesa

d'aquest desdoblament cultural és palesa en moltes generacions d'andorrans, i continua vigent a la parròquia gràcies a la convivència dels dos sistemes escolars. Mireille Bertrand, directora de l'Escola francesa d'Ordino, ens explica com va arribar a Andorra i, coincidint amb l'any de la seva jubilació, s'acomiaa al cap de deu anys de servei.

Dix ans au service de l'École Française d'Ordino

L'equip docent de l'Escola francesa d'Ordino envolta la directora del centre escolar, Mireille Bertrand, al centre.

En septembre 1996, arrivée en Andorre, au Pas de La Case, c'est émerveillée que j'ai découvert Ordino lors de mes promenades dominicales. Ce village pittoresque m'a rappelé les collines verdoyantes des Ardennes. Je me suis dit : « Si je reste en Andorre, un jour je travaillerai ici. » De culture française, ne pratiquant ni le catalan ni l'espagnol, je désirais rester près

de la frontière. Canillo fut un bon compromis, j'y ai appris les rudiments du catalan. Passionnée de ski, près des pistes, je n'ai pas déménagé, lorsqu'à ma demande, en septembre 2003, j'ai été nommée directrice de l'école d'Ordino. C'était la naissance de l'Ecole Andorrane avec laquelle l'école Espagnole et nous-mêmes partageons des bâtiments modernes. L'Ecole Espagnole fer-

ra rapidement. Ce fut le début de restructurations, de compromis, Ordino était en plein essor. Avec l'équipe éducative, j'ai essayé de tout faire pour continuer à faire vivre cette Ecole Française. Elle a gardé sa place en passant de 6 à 9 classes. Dans quelque temps, un autre bâtiment l'accueillera à part entière. Elle continuera à partager des espaces du bâtiment actuel avec son homologue andorrane.

Elle représentera toujours l'attachement de la paroisse d'Ordino pour le système français. Je remercie toutes les personnes qui m'ont aidée à m'intégrer et à mener à bien ma mission de service éducatif : les collègues des deux écoles, les collaboratrices, les parents d'élèves, le personnel d'entretien, de la cantine, de la garderie, les membres du Comù qui ont soutenu et accompagné les pro-

jets de l'école. Pour moi, juin sera le terme de ma carrière, je reviendrai à Ordino. Je souhaite bonne chance à la nouvelle équipe qui je n'en doute pas travaillera dans la continuité au service de la langue française.

✂ Mireille BERTRAND
Directrice de l'École Française d'Ordino

A dalt, Bertrand al vestibul de l'escola amb uns alumnes a primera hora del matí. A baix, amb el professor Gerard Montestruc en la sessió de Consell d'Infants al Comú d'Ordino, el 19 de febrer.

Telèfons d'interès	
EMERGÈNCIA	
BOMBERS	118
GRUP DE RESCAT DE MUNTANYA	112
HOSPITAL	871 000
INFORMACIÓ DEL TRÀNSIT	1802 1802
INFORMACIÓ NACIONAL	111
INFORMACIÓ INTERNACIONAL	119
POLICIA	110
SUM (Servei Urgent Mèdic)	116
SERVEIS PARROQUIALS	
ATENCIÓ CIUTADANA (24 H)	
I CIRCULACIÓ	163
CAP (Centre d'Atenció Primària)	747 025
COMÚ D'ORDINO	878 100
DESPATX PARROQUIAL	835 014
OFICINA DE TURISME	878 173
SAD (Servei d'Atenció Domiciliària)	878 139
	337 795

>>> Busos	
L6	Sortides des d'Ordino De dilluns a dissabte De les 7.30 a les 21 h cada 30 minuts Diumenge De les 8 h a les 21 h cada 30 minuts Sortides des d'Andorra la Vella De dilluns a divendres De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts Dissabte De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts i a les 22.35 h els mesos de febrer, abril, maig, juny, agost, octubre i desembre Diumenge De les 7.30 a les 21 h cada 30 minuts
L6a	Aquest servei no circularà per Meritxell, Nadal i l'1 de gener Sortides des d'Ordino De dilluns a divendres De les 7.15 h a les 21.45 h cada 30 minuts Dissabte i diumenge De les 7.45 h a les 20.45 h cada 60 minuts Sortides des d'Andorra la Vella De dilluns a divendres De les 6.45 h a les 21.15 h cada 30 minuts Dissabte De les 7.15 h a les 20.15 h cada 60 minuts i a les 22.35 h els mesos de gener, març, maig, juliol, setembre i novembre Diumenge De les 7.15 a les 20.15 h cada 60 minuts
BUS NOCTURN BN3	Divendres, dissabtes, vigílies de dies festius i festes majors de capitals de parròquia Primera sortida d'Ordino, la Ciosa: 23 h, cada 1.15 hora Última sortida d'Andorra la Vella, Rotonda les Costes: a les 3.30 h, cada 1.40 hora
BUS PARROQUIAL ORDINO-EL SERRAT	Sortides des d'Ordino Cada hora, des de les 7 h fins a les 21 h Sortides des del Serrat Cada hora, des de les 7.30 h fins a les 21.30 h

Ordino en imatges

ART CAMP
Consol Naudí, Jordi Cinca i Elisenda Vives van inaugurar l'exposició de la col·lecció de FEDA Art Camp 2012, a la sala de reunions del CEO.

REBUDA ALS REIS MAGS
Els petits van oferir una càlida rebuda als Reis Mags d'Orient, a l'Ordino Studios, abans de pujar a l'escenari per fer la representació d'*Els Pastorets*.

VISITA OFICIAL
Ventura Esport i Gemma Riba van rebre l'ambaixador francès, Zair Kedadouché. A la foto, el diplomàtic signa en el Llibre d'or del Comú d'Ordino, al despatx del cònsol.

INNOCENTADA
L'Escola d'Art de les Valls del Nord a Ordino va organitzar un taller infantil el dia dels Sants Innocents, en què cadascú va modelar una caca amb fang.

ARAN IN EDIT
Consol Naudí saluda Nil Torremocha, realitzador del documental *Aran In Edit*, que va inaugurar les sessions del Cicle de cinema de muntanya i de viatges a l'Auditori.

O BREUS

MASTER FREESTYLE
La 5a edició de l'Snow Day no va poder acollir enguany les competicions en pista, si bé com a novetat va organitzar una *masterclass* de freestyle amb els monitors de l'snowpark d'Aínsal.

TALLER DE GALETES
Padrins i joves van treballar conjuntament en un taller de galetes de Nadal que va tenir lloc a la Casa Pairal. Amb aquesta iniciativa, Benestar Social persegueix l'intercanvi generacional.

CUINA D'HIVERN
La parròquia s'ha afegit a les Jornades de cuina d'hivern Lo Mandongo amb la participació de tretze restauradors que han ampliat la carta de les Valls del Nord amb plats elaborats amb carn de porc.

PRODUCCIÓ MUSICAL
Santi Casas va impartir durant dos dies un taller de producció musical per crear maquetes a casa amb coneixements musicals bàsics. L'activitat la va organitzar el Punt d'Informació Juvenil d'Ordino.

ANDORRA ULTRA TRAIL
L'organització ha comunicat l'ampliació de les franges horàries per acabar les curses pensant en el confort dels corredors, i amb la voluntat de no convertir l'Andorra Ultra Trail en una cursa elitista.

ANSELM CABÚS
L'escultor i pintor tarragoní Anselm Cabús va oferir una demostració de forja al carrer, en el marc de l'exposició monogràfica «Bioritmes», que va acollir el CEO els mesos de desembre i gener.

A LA CARTA
La 4a edició de la campanya «A la carta» aplega 560 participants en un mes. Inicialment centrada en la gastronomia, la promoció per guanyar premis s'ha fet extensiva a comerços, hotels i altres establiments.

CONCURS DE NADALES
L'11è Concurs de nades i calendaris d'advent aconseguí incrementar la participació fins a 118 nens entre 4 i 12 anys. La ludoescola va recollir el premi en la categoria de pessebres.

L'AVET DE NADAL
L'avet instal·lat a la placeta va protagonitzar enguany el programa d'actes de Nadal. A la foto, il·luminat el dia de l'encesa de llums.

VACA BRUNA
L'ordinenc Toni Cruz ha cedit gratuïtament a la parròquia una escultura d'alumini en forma de vaca, que s'ha instal·lat a la rotonda d'entrada.

CARNESTOLTES
El concurs de disfresses infantil es va traslladar al CEO pel fred i la neu. A la foto, els guanyadors d'aquesta edició, escollits entre trenta inscrits.

PARE NOEL
El Pare Noel no es va oblidar dels nens de l'escola bressol i, com ja és tradició, els va repartir a tots llibres, xup-xups i algun tros de carbó, enfilat dalt del seu trineu.

5è ANIVERSARI PIJ
El campionat de Wii, amb els jocs Just Dance i Fifa 2013, va centrar la celebració del 5è aniversari del Punt d'Informació Juvenil.

No et perdis...

març

Cultura

**DISSABTE 2
A LES 18 H**
20è ANIVERSARI
DE L'ESCOLA BRESSOL
Ordino Studios

Esports

FINS AL 3
VALLNORD SPEED CONTEST
Arcalís-Vallnord

Popular

**DISSABTES 2, 9, 16,
23 I 30
DE 17 A 18 H**
ASSAJOS CARMELLES
Escola de Música
de les Valls del Nord, Ordino
(Centre de Tecnificació
Esportiva)

Gent gran

DIMARTS 5
SORTIDA A VILAFRANCA
DEL PENEDÈS
Casa Pairal

Cultura

**DIMARTS 5
DE 20.30 A 21.30 H**
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD
XERRADA A CÀRREC
DE JOAN PIERAS
Museu del Còmic
de la Massana

Esports

**DIMECRES 6
A LES 21 H**
CICLE DE CINEMA
DE MUNTANYA I DE VIATGES,
"NANGA PARBAT
PER LA MAZENO RIDGE"
DE CATHY O'DOWD
Auditori Nacional

Esports

DISSABTE 9
LA FONT BLANCA
Arinsal-Vallnord

Esports

DIUMENGE 10
LA FONT BLANCA
Arcalís-Vallnord

Educació

**DIMARTS 12
A LES 21.30 H**
ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD
«ESTABLINT PONTS SÒLIDS
DE COMUNICACIÓ
AMB ELS FILLS»
Casa Pairal, la Massana

Esports

**DIMECRES 13
A LES 21 H**
CICLE DE CINEMA
DE MUNTANYA I DE VIATGES,
«NORUEGA 2011.
ESQUÍ DE MUNTANYA
PELS ALPS DE LYNGEN»
AMB EL CENTRE
EXCURSIONISTA DE
BADALONA I EL CENTRE
EXCURSIONISTA
MONTSERRAT DE MANRESA
Biblioteca, la Massana

Esports

**DIVENDRES 15
I DISSABTE 16**
COPA D'EUROPA
DE BOARDERCROSS
Arcalís-Vallnord

Gent gran

DIMARTS 19
SORTIDA A ANGESOLA
A BUSCAR LA MONA
DE PASQUA
Casa Pairal

Esports

**DIMECRES 20
A LES 21 H**
CICLE DE CINEMA
DE MUNTANYA I DE VIATGES
«BAJO CERO» D'ALEX TXIKON
Auditori Nacional

**CINEMA DE
MUNTANYA I DE VIATGES
d'Ordino i la Massana**

febrer i març
2013

Cultura

**DIVENDRES 22
A LES 18 H**
QUATRE DIES DE CREACIÓ
TALLER DE DIBUIX
(A PARTIR DE 16 ANYS)
Illa Carlemany

Cultura

**DIVENDRES 22
21.30 H**
JAZZ HIVERN ANDORRA
SARA PI
Auditori Nacional

Cultura

**DISSABTE 23
A LES 10 H**
QUATRE DIES DE CREACIÓ
TALLER PER FER UN CARNET
DE VIATGE
(A PARTIR DE 16 ANYS)
Escola d'Art de les Valls
del Nord, Ordino

Cultura

**DIUMENGE 24
A LES 11 H**
QUATRE DIES DE CREACIÓ
SORTIDA CREATIVA AL PARC
NATURAL COMUNAL DE LES
VALLS DEL COMAPEDROSA
(A PARTIR DE 16 ANYS)
Arinsal

Cultura

**DILLUNS 25
A LES 16 H**
QUATRE DIES DE CREACIÓ
TALLER DE MÀSCARES
DE LÀTEX
Escola d'Art de les Valls
del Nord, Ordino

Cultura

**DILLUNS 25
A LES 20 H**
QUATRE DIES DE CREACIÓ
TALLER DE TRANSFERÈNCIA
D'IMATGE AMB EDUARD
COMELLAS
Escola d'Art de les Valls
del Nord, Ordino

Joventut

**DILLUNS 25
A LES 16.30 H**
TALLER DE MONES DE PASQUA
Punt d'Informació Juvenil

Joventut

**DIMARTS 26 I DIMECRES 27
A LES 16.30 H**
CAMPIONAT DE WII
Punt d'Informació Juvenil

Joventut

**DIMECRES 27
A LES 10 H**
SORTIDA AMB RAQUETES
Punt d'Informació Juvenil

Popular

**DIUMENGE 31
A LES 12 H**
CARMELLES
Plaça Major

Busquem
la història
d'Ordino

**TENS FOTOS O VÍDEOS ANTERIORS
ALS ANYS VUITANTA?**

AJUDA'NS A RECONSTRUIR
LA HISTÒRIA D'ORDINO

Cultura

FINS AL 31
EXPOSICIÓ NOVEL·LA
EN LLENGUA ITALIANA
Biblioteca, Ordino

Cultura

**DIMARTS 9
A LES 20.30 H**
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD
Biblioteca, Ordino

Cultura

DIMARTS 23
EXPOSICIÓ DE LLIBRES
D'ARTISTA
AMB LA COL·LABORACIÓ
DE L'ESCOLA D'ART
Biblioteca, Ordino

Cultura

TOT EL MES
EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA
FINALISTES «O SNOW»
Nucli antic d'Ordino

Cultura

**DIVENDRES 24
A LES 21.30**
JAZZ HIVERN ANDORRA
THE CHICKEN
Auditori Nacional

Cultura

TOT EL MES
EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA
FINALISTES «O SNOW»
Nucli antic d'Ordino

Cultura

**DIVENDRES 12
A LES 21.30 H**
JAZZ HIVERN ANDORRA
HORACIO FUMERO & PEDRO
JAVIER GONZÁLEZ
Auditori Nacional

Cultura

**DIMARTS 23
A LES 17.30 H**
DIADA DE SANT JORDI
TALLER DE LLIBRES
DESPLÉGABLES
(A PARTIR DE 6 ANYS)
Biblioteca, la Massana

Cultura

**DIMARTS 7
A LES 20.30**
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD
Biblioteca de la Massana

Educació

**DIMARTS 7
A LES 21.30 H**
ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD
«UNA EINA INDISPENSABLE
PELS PARES: L'AUTOCONTROL»
Casa Pairal, Ordino

Medi ambient

**DISSABTE 25
A LES 10 H**
DIA EUROPEU DELS PARCS
SORTIDA GUIADA GRATUÏTA
AL PARC NATURAL DE LA VALL
DE SORTENY. ELS PAISATGES
CULTURALS DE LA CONCA
DE L'ESTANYÓ
Sortida de l'Oficina
d'informació del parc

Gent gran

**DIMARTS 16
A LES 18 H**
CICLE DE XERRADES DEL
SAD PER A LA GENT GRAN:
L'ALZHEIMER
Casa Pairal

Cultura

**DIMARTS 23
A LES 19 H**
DIADA DE SANT JORDI
PROJECCIÓ DE LA PELLÍCULA
«COM ENSINISTRAR UN DRAC»
Biblioteca, la Massana

Gent gran

DIMARTS 14
SORTIDA A ORLU A VISITAR
EL PARC DELS LLOPS
Casa Pairal

Educació

**DIMARTS 28
A LES 21.30 H**
ESCOLA DE MARES I PARES
DE LES VALLS DEL NORD
«UNA EINA INDISPENSABLE
PELS PARES:
L'AUTOCONTROL»
Casa Pairal, la Massana

abril

Joventut

**DIMECRES 3
A LES 16 H**
GIMCANA AQUÀTICA
PER A JOVES
CEO

Cultura

A PARTIR DEL 8
EXPOSICIÓ NOVEL·LA
D'AUTORS ANDORRANS
Biblioteca, Ordino

Joventut

**DIJOUS 4
A LES 18 H**
JOC DE PISTES A LA FOSCOR
PER A JOVES
Punt d'informació Juvenil

Joventut

DIVENDRES 5
CURSA D'ORIENTACIÓ
PER A JOVES
Punt d'informació Juvenil

Cultura

**DISSABTE 20
A LES 18 H**
TALLER LLIBRES D'ARTISTA
Escola d'Art de les Valls
del Nord, Ordino

Cultura

**DIILLUNS 22
A LES 17.30 H**
DIADA DE SANT JORDI
TALLER DE LLIBRES
DESPLÉGABLES
(A PARTIR DE 6 ANYS)
Edifici la Font, Ordino

Cultura

DIMARTS 23
DIADA DE SANT JORDI
MERCAT DE LLIBRES
DE SEGONA MÀ
Biblioteques, Ordino
i la Massana

Gent gran

**DIMARTS 23
A LES 17 H**
BERENAR I QUINTO
DE SANT JORDI
Casa Pairal

Cultura

**DIJOUS 25
A LES 21 H**
CONCERT JOVES TALENTS:
L'UN I L'ALTRE
AMB LAIA MONESTRUC
I GUILLEM LUCAS
Església parroquial

L'Ordino de...

Rosa Florit

Rosa Florit somriu a la Casa Pairal uns dies abans de deixar el càrrec per jubilació.

Del mar a la muntanya. Va canviar el Club Natació Barceloneta per la pràctica de l'esquí quan tenia 18 anys, i en fa quaranta que es va instal·lar a Ordino amb la seva família. A la parròquia la coneix tothom per la seva feina al capdavant de la Casa Pairal, on ha estat setze anys treballant amb l'objectiu que els padrins no perdin l'al·licient un cop entren en el que es coneix com la tercera edat.

La llar de jubilats d'Ordino va començar a la sala Prat Gran, on actualment hi ha l'edifici administratiu del Comú, a la planta baixa. Amb el canvi de sala l'any 2001, la Casa Pairal va guanyar en tots els sentits, sobretot en dimensions; es van començar a organitzar més activitats i es va seguir el calendari de celebracions de les festes tradicionals. «El problema que tenim ara a les cases pairals

és que la gent no se sent prou gran per venir. Amb 65 anys et jubiles laboralment, però encara ets jove i vols tenir una vida activa», explica Florit. Però els que es pensin que a les cases pairals només s'hi juga a cartes van ben equivocats, «som centres socials dinàmics; la majoria de padrins vénen quan s'organitza una activitat o un àpat, res de venir a passar l'estona», explica la Rosa. En aquests setze anys s'han emprès molts projectes, com ara el dels cursets de natació: «Pensa que la majoria de padrins no sabien nedar. D'això n'estic ben orgullosa, em vaig haver de treure el títol de monitora. I no sé per què no van continuar». Però també s'han fet viatges culturals, quintos i tallers. D'anècdotes n'hi ha per escriure un llibre. Li n'han fet de tots colors, des de recollir un padrí fent autoestop

després de fer una parada per comprar foie a Saint Liziers fins a anar a la platja sense portar el banyador... I és que posar-se el banyador ha estat un altre dels tabús que han hagut de vèncer els padrins amb la Rosa. Pel que fa a l'enriquiment cultural, anar al teatre, al cinema o a un concert han estat de les experiències més gratificants per a uns avis que s'han passat la vida treballant amb poc temps per a l'oci. Dels viatges que s'han organitzat, guarda molt bon record de Madeira, o de Mallorca. «La d'Ordino és una Casa Pairal especial, acollim molta gent de fora i això només passa en parròquies petites, també s'hi troben a Canillo», explica sobre la heterogeneïtat del grup. Reconeix que ha après moltíssim, «coneixements de la pagesia i la climatologia, però també altres aspectes que t'en-

senyen a viure, a escoltar i donar afecte, et corresponen i això és la satisfacció més gran que m'emporto». De tots aquests anys, el més dur ha estat anar encaixant que la gent se'n va, «això em va costar molt i al principi em pensava que no seria capaç de continuar, però és llei de vida».

L'Ordino de quan va arribar la Rosa Florit a penes s'intueix, «és una mica el que ha passat a tot Andorra; nosaltres encara conservem el paisatge, que no és poca cosa, però hem perdut l'espontaneïtat, el costat més humà, i la familiaritat entre tots

85 anys. La Rosa ho té clar: «La gent gran d'ara té més inquietuds, més recursos i més formació, per tant altres necessitats, també. Molts s'han d'ocupar dels néts, són gent més activa, viatgen, tenen una vida molt més participativa», reconeix. I parla per experiència pròpia. Així és precisament com afronta ella mateixa la seva entrada a la jubilació: «Viatjar, fer esport i gaudir dels néts».

Se'n va molt contenta, però també amb una certa nostàlgia: «La Casa Pairal ha crescut amb mi, és com un fill que ara, d'alguna manera, perdo». Per això

«Al principi em va costar molt encaixar el fet que la gent se'n va»

els habitants». I afegeix: «Ara és tot més impersonal, tots anem a la nostra. El món actual és molt salvatge».

Potser el que més la preocupa és que no hi ha relleu a la Casa Pairal, la mitjana d'edat és de

suggereix fer més activitats si es vol atraure una franja d'edat de jubilats més joves. «Els cursos d'idiomes, els jocs d'estratègia i les xerrades divulgatives són algunes de les demandes que ens han arribat fins ara».

A la Rosa amb afecte,

Aquest 2013 trobaré molt a faltar una persona al meu departament: la Rosa, la Rosa de la Casa Pairal, la Rosa Florit, que s'ha jubilat. Per un costat sento alegria, perquè sé que aprofitarà plenament la seva jubilació, però per un altre sento tristesa, ja que la trobaré molt a faltar.

La Rosa ha estat sempre una persona amb molt de caràcter, el perfil ideal per al lloc de treball que ocupava. Molt responsable amb la seva feina, molt franca, molt treballadora: una persona de la meua plena confiança.

D'una gran bellesa, tant exterior com interior, sempre molt captivadora amb tothom que l'envoltava, es va saber guanyar la gent més gran de la parròquia. Va poder estar amb persones molt entranyables, algunes de les quals, malauradament, ja no són entre nosaltres. Va saber crear una família amb la qual va conviure i hi va passar molt bones estones, i crec que en conserva molt bon record. I moltes anècdotes per explicar. Espero sincerament que no ens obli, i que recordi tot el que hem viscut amb la resta de companys del departament. Després de vint anys de feina al Comú d'Ordino, la Rosa i jo hem creat uns lligams molt més importants que els de treballar conjuntament: els lligams de l'amistat. Molta sort, Rosa, en aquesta nova etapa de la teua vida.

Anna Call